

Na to pride na vrsto preklic č. g. župnika v Remšniku in se prebere. Lešnik je namreč s pomočjo sodnije izvedel, da je župnik pisal „iz Mahrenberške okolice“ in ga tožil. Ta pa je baje 230 fl. plačal, preklic podpisal in je bil tožbe rešen.

Sedaj segneta obadva advokata v obravnavo. Dr. Glantschnigg udriha silno po Gospodarji, časih tako surovo, da smo nehote mislili, to mora glavni urednik „celjske vahterce“ biti. Najbolj srdi se zavoljo Gospodarjevih „nemškutarjev“ in „nemčurjev“.

G. dr. Josip Serbec mu je mirno pa jako izvrstno odgovarjal. Če je Gospodar v 17. letih sedaj prvokrat pred porotno sodnijo, kaže uže to, da ni takšen, kakor ga dr. Glantschnigg opisuje. Na dalje povdarja da je „izgnani študent“ žaljiv le, če se krivo in žaljivo na nemško-tolmači: „ausgejagter Student, wie man einen Hund hinausjagt“. To pa je krivo, kajti Slovencem je „izgnani študent“ vsak, kateri je zaradi slabega učenja bil študiranje moral na klin obesiti. Izgani študent je „ausgetriebener Student, ker ga je postava izgnala, ne pa „izpodeni“ študent, kar znači, da ni zaradi slabega napredovanja, ampak zavoljo kake ničvrednosti bil izpoden.

Izvrstno dokazal je naposled, da je g. župnikov dopis v Gospodarji bistveno resničen, preklic pa neresničen. Kajti župnikov dopis bil je obrnen proti „Kmetskemu prijatelju“, ki je objavil Tomažič-Melonikovo pismo do gospodarjega urednika in ki je bilo prav žaljivo.

Da pa je Lešnik sploh žaljivo pisal, to še Tomažiču ni bilo prav. Dalje: pismo Tomažičevo bilo je privatno pismo in po odpošiljativ lastnina gospodarjevega urednika, do katere brez dovoljenja nihče nima pravice. Vkljub temu je Lešnik žaljivo pismo še prepisal in poslal v Celje „Kmetskemu prijatelju ter ga objavil, do česar pa ni imel nobene pravice, nobenega naročila. In tako mu je č. g. župnik po pravici očital, da jo „zlora bil“ Tomažič-Melonikovo ime in podpis. Da pa je župnik pozneje vse preklical, storil je to iz strahu, misleč, da bo on vkljub resnici z Gospodarjem vred v Celji vsakako obsojen, 1/2 leta zapret in mogoče, da še faro zgubi.

Tako je g. dr. Serbec reč razjaznoval in naposled porotnikom na srce polagal, naj g. Brožeta popolnem nekrivega spoznajo.

Potem je še Heinricher govoril in s pomočjo rečnikov ali besednjakov razkazival žaljivi pomen „izgnanega študenta“ itd. Na to odidejo porotniki v posebno hišo, pa uže za nekterimi minutami po načelniku Al. Kvandestu naznanijo, da je g. Brože kriv. Vsled tega bil je tako obsojen, kakor bi bil res on vse bral in korigiral pred tiskom. Odmerili so 1 mesec

zapora, 100 fl. zgube pri kauciji in poplačanje vseh stroškov.

Zoper to naznanita on pa g. dr. Serbec, da zahtevata prepis razsodbe z razlogi vred pa tudi Heinricherjeve „Rechtsbelehrung“ do porotnikov, ter da vložita ničevno pritožbo.

Celjskih nemškutarjev in nemčurjev je prišlo precej v dvorano poslušat pa so bili nekoliko poparjeni in tihi. Le nekateri glavači so sopihali, nosove vihali ter ob konci malo zarožljali. Večina se je obnašala nepričakovano dobro!

Gospodarske stvari.

Raki.

Voda, v kateri se hočejo raki rediti, mora najmanj 0,8—1 meter globoka. Kolikor mogoče čista in celo v močvirnatih krajih po vednem pritoku in odtoku ponavljana biti. Najboljše ljuknje za rakovlja stanovanja so tiste, ktere se v precej strme pobrežja ob straneh potoka ali reke v vezano pa nekaj apnovito zemljo narejajo. Kjer se zemlja lahko drobi in vkup leti, tam se morajo potoku ob straneh stene iz kamenja narediti, v katerih se pozneje raki vdomačijo.

Da se ob straneh protje in hraščevje in sploh šumenje potika in polaga, to ne kaže in je odsvetovati slasti v počasno tekočih in močvirnatih vodah. Lesovje začne lahko gnjiti in vodo še bolj spridi, kakor je močvirnata voda že sama na sebi.

Zelo zanimiva je opazovana resnica, da s paše se povračujoči rak, če najde v svojem stanovanji že drugega vsilnika, tega ne preganja. Plava memo ljukuje, svoje do sedajne domačije parkrat sem ter tje in ko se je prepričal, da ima novega posestnika, odplava mirno dalje in si poišče drugo prazno ljuknjo ali pa si skoplje novo.

Kdor še hoče v vodi, ki je za rakovljo rejo odločena, kaj drugega n. pr. ribe rediti, temu je svetovati, da naj samo karpe vsadi ali druge tem podobne sorte, ki ne pripadajo ribam roparicam. Kajti roparic ne sme biti v rakovlji vodi posebno pa nikakor ne jegulj, ki so najhujše sovražnice rakom. Brž za jeguljo pride pa povodna podgana (*Arvicola amphibus*). Te dve sovražnici ste rakom še bolj nevarni in škodljivi od toliko bojane vidre. Povodne podgane in špičmiši gospodarijo dosti hujše med raki od čaplje, race in žabe, ki le mlajše rake zasledujejo in lovijo.

Pri povodnjih podganah so opazili, da, če se prikrade jedenkrat jedna posamezna v rakovljo vodo, drugo noč že večo družbo svojih tovaršic pripelje tje in da potem hudo mesarijo med raki.

Jegulja zgrabi prvega raka, ki jej pride v žrelo, za jedno kleščo, (škarje) ga potem tako dolgo sem ter tje premetava, da mu kleščo izdere in jo potem požere. Pozneje se spravi na drugo kleščo in noge in poslednjič na truplo, če ni preveliko.

Med malimi sovražniki rakov je pijavici podobna, ne črez 0.098—0.009 metra dolga žuželka, ki raka s tem vgonobi, da mu jdihavne organe pokonča in sicer tako, da se tam skeraj v brezštevilni meri pomnoži. Brž pa ko je rak mrtev, ti mladi škodljivci mrtvega raka zapuste in se drugega živega poloté, se v njem vgnjezdijo in tu ravno tako delajo, kakor pri prejšnjem. In to je jedna sorta one račje kuge, o kateri je bilo v zadnjih letih večkrat čuti.

O ti priliki hočemo tudi dveh najnavadnejših račjih boleznih omeniti. Prva bolezen, katero mora vsak rak prestati, je sprememba školjke, ki se mu v prvem letu konec meseca aprila, v poznejših letih pa večkrat v letu med aprilom in septembrom godi.

Prva sprememba ali liljenje je za mladega račica najbolj nevarna, posebno takrat, kdar mrzlo vreme nastopi. Po spremembi školjke, ki s tem počinja, da se mu školjka po hrbtu razpokne, ostane živalica nekoliko dni v svoji ljuknji, se niti ne gane, niti ne je, dokler da se mu mlada školjka nekoliko ne vtrdi.

Druga bolezen je tako imenovana rija, vsled ktere se po školjki raku rijaste maroge narejajo, ki se s časom po celi školjki razširijo in slednjič s poginom raka končujejo. Vzrok ti boleznih, ki se rakov le v vročem poletnem času loti, je prej ko ne preplitva in toraj pretopla voda, zato se najmanj 0.8 metrov globoka voda za rakovljo rejo priporoča.

(Konec prihodnjič.)

Zakaj so črešnjevci receljni.

Navadno se črešnjevci receljni zametujejo na smetiščih, ker veči del ljudi misli, da so brez vse koristi in za nobeno porabo. Vendar pa temu ni tako. Ti receljni dajejo dober čaj, ki posebno zoper katar in kašelj dobro služi.

Receljni se o času, ko se črešnje zobljejo, nabirajo, med dva papirnata lista polagajo, da prah ne more do njih in se v senci suše. Tako posušene receljne gre potem v škatli hraniti na mestu, na katerem se ni mokrote ali vlage bati. Kdor čaj potrebuje, kuha se kakor navadni listni čaj in kdor ga rad sladkega pije, naj mu cukra ali strdi pridene. Tak čaj iz črešnjevih receljnov služi posebno dobro pri kataru. Tudi malim otrokom, kdar jih kašelj nadleguje, prav dobro dene.

Koruzni stroki se šestokrat za kurjavo porabijo. Vendar pa imajo ti oluščeki še dosti snovi v sebi, ki se dajo še v večo vrednost

spraviti. Imajo v sebi še močiča, vlečiča in rastlinske beljakovine in še drugih prvin, ki se dajo ali za živinsko klajo, ali pa celo v to porabiti, da se iz njih žganje ali špirit žge. V ta namen se morajo stroki slapnemu natlaku od 2 $\frac{1}{2}$ —3 atmosfer skozi 1—1 $\frac{1}{2}$ ure izpostaviti, na kar na prah razpadejo in vse močičeve celice so otvorne. Na to sledi navadno postopanje mecanja in žganja. Navadno se iz koruznih strokov toliko alkohola nažge, kolikor iz jednake množine krompirja. Ostanki pa dajejo boljše živinsko klajo, kakor krompir.

Konjerejskemu društvu pristopilo je 28 posestnikov sv. Lenartskega okraja; to je dobro znamenje.

Sejmi. 15. oktobra Apače, Loče, Planina, Preding, Gnas, Rače, sv. Kriz pri Slatini, sv. Lenart v Slov. goricah, 16. okt. Spielfeld, sv. Hema, 18. okt. Trbovlje, Mozirje, Vojnik, Podstreda, sv. 3 Kralji v Slov. goricah, 20. okt. Maribor.

Dopisi.

Iz Maribora. (Marsikaj.) Liste začeli so zopet marljivo konfiscirati. V nedeljo je to celo „Marburgerci“ se zgodilo, da se je vse čudilo, to pa zaradi male opazke o nekej magjarske loteriji. Tudi „Südsteirische Post“ so pograbili in list tudi v čitalnici pobrali. Za zadeto 83 je tržaška loterija tukaj 20.000 gld. izplačala, ljudje so se kar trli pri izplačevanju. Sedaj stavijo 71. — Nek lakirar je na lestvici stoječ pri „črnem orlu“ mazal strešnični zleb, nek mesar zadene ob lestvico in lakirar padne na tla na pol ubit. — V Lobnici se je ustrelil posestnik Rataj. — Po Hočah in Bohovi lovijo kmete za šulverein. — V Slivnici so inštalirali novega župnika č. g. Trunka ter z možnarji pošteno streljali. Prešlo bi vse brez nesreče, toda mežnar še je začel iz pištole streljati, strel prhne v smodnik in k priči je 5 ljudi hudo ranjenih, mežnar najhuje. Nesreča nikoli ne miruje.

Od sv. Urbana poleg Ptuja. Ko se je pri nas pred koncem šolskega leta razglasilo, da nas mora zapustiti vrli g. učitelj Zadravec, in da pride g. Juvan, katerega je moral deželni šolski svet v Gradcu z Gore prestaviti, zbrali so se odborniki krajnega šolskega svetovalstva in so sklenili enoglasno protest proti temu. Taki protest podpisali so tudi vsi občinski predstojniki in pisma so romale v Gradec, da bi nemški gospodje gori zvedeli, da Slovenci pri sv. Urbanu, ki so si teško in za dragi denar novo šolo sezidali, ki plačujejo dačo, da učitelji dobivajo plačo, ne želijo takih učiteljev, katerih drugod ne morejo rabiti. Naše šolsko svetovalstvo in vse občine po svojih zastop-